

Nákaza klíšťovou encefalitidou v ČR

Medicina.cz, 12. 2. 2019

Z předběžných dat Státního zdravotního ústavu vyplývá, že v roce 2018 bylo nakažených klíšťovou encefalitidou a lymeskou borreliózou nejvíc osob za posledních 7 let. Bylo to 712 nemocných klíšťovou encefalitidou a 4 724 lymeskou borreliózou. Zatímco u borreliózy je možné využít jen nespecifické formy prevence přísátí klíštěte nebo jeho včasné odstranění, v případě klíšťové encefalitidy existuje možnost očkování. Tuto formu prevence však v České republice využívá jen 25 % populace, zatímco v sousedním Rakousku je to až 85 % a v Německu 43 %. Uvedené nemoci jsou v Německu přitom rozšířené pouze na části území, tedy mnohem méně než u nás.

„Stávající sněhová pokrývka s nepříliš nízkými teplotami klíšťatům umožňuje v klidu přezimovat a na jaře tající sníh vytvoří vlhké prostředí, které klíšťatům dokonce vyhovuje. Jejich počty by významněji redukovaly suché mrazy. Aktivitu klíšťat můžeme očekávat, jakmile průměrná teplota stoupne nad 5 st. Celsia a skončí přízemní mrazy,“ upozorňuje doc. MUDr. Rastislav Maďar, PhD., vedoucí Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Lékařské fakulty Ostravské univerzity.

Nejvíce případů klíšťové encefalitidy za posledních 10 let bylo v České republice zaznamenáno v roce 2011, kdy se jednalo o 861 případů. Poté došlo k poklesu až na 355 nakažených v roce 2015. Následně však po další tři roky narůstal počet nakažených, v roce 2018 to bylo 712 případů, což je zvýšení o 100 % oproti roku 2015.

Stále je mnoho zavádějících informací o těchto onemocněních. Např. že při borrelióze se musí vždy objevit červená skvrna s vybledlým středem. Pravdou sice je, že zjednodušuje diagnózu u většiny případů, zdaleka však ne u všech.

Stejně tak neplatí, že klíšťata žijí pouze v lese. Za poslední období došlo k významnému rozšíření infekčních klíšťat do blízkosti lidských obydlí a dnes už klíště obecné nacházíme i v městských parcích, na zahradách rodinných domů, u dětských hřišť nebo v další městské zeleni. Všechna ohniska nákazy neznáme a nikdy znát nebudeme, jelikož přenos klíšťat volně se pohybující zvěří a ptáky je mimo kontrolu člověka.

Antibiotika pomáhají pouze v případě lymeské borreliózy, která je bakteriálního původu. Klíšťová encefalitida je oproti tomu způsobena viry, proti kterým medicína do dnešní doby nezná účinný lék. Proto je při léčbě možné pouze mírnit projevy nemoci, mezi které patří horečka, bolest, třes, zvracení, zánětlivé procesy a otok mozku. O to důležitější je prevence.

S očkováním proti klíšťové encefalitidě je možné začít kdykoli v průběhu roku. Zimní měsíce umožňují využít základní očkovací schéma, kdy se druhá dávka aplikuje 1–3 měsíce po první dávce (ochranný efekt se dostavuje 14 dní po ní) a třetí za dalších 5–12 měsíců později. Účinnost vakcíny není celoživotní, doporučuje se přeočkování po třech letech a v dalším období pak po třech až pěti letech podle věku očkovaného a použité vakcíny. Pojišťovny na očkování, u něhož jedna dávka stojí cca 800 Kč, přispívají až do výše 1 500 Kč.

Zdroj: <http://medicina.cz/clanky/12061/34/Nakaza-klistovou-encefalitidou-v-cR>